

CINCI CĂI GREȘITE DE A DISCUTA DESPRE AVORT

Traducere în limba română după [Scott Klusendorf](#)¹, adaptare și note de

Asociația Pro Vita pentru născuți și nenăscuți - București

www.provitabucuresti.ro

Notă introductivă: Acest material conține argumentație seculară (non-religioasă, în special filosofică și logică) pentru afirmarea dreptului la viață al nenăscutului.

Adeptii pro-viață susțin faptul că avortul reprezintă luarea pe nedrept a vieții unei ființe lipsite de apărare. Ceilalți vă vor contrazice. Iată un mod foarte bun pentru a începe discuția! În acest fel, disputa privind avortul este simplificată, prin îndreptarea atenției publicului asupra unei singure întrebări: **Copilul nenăscut este om? Dacă da, uciderea acestuia/acesteia în folosul altora este o încălcare gravă a moralității. În schimb, dacă ființa nenăscută nu este considerată umană, avortul consimțit nu necesită nicio altă justificare suplimentară față de scoaterea unui dinte.**

Științific, știm că încă din primele stadii ale dezvoltării, ființele nenăscute sunt distincte, sunt vii și sunt ființe umane complete. Manualele de embriologie confirmă acest lucru². Chiar fostul președinte al Planned Parenthood³, Dr. Alan Guttmacher, se arăta perplex că oricine, cu atât mai mult un doctor, ar pune la îndoială aceste dovezi științifice. „*Totul pare atât de simplu și evident, încât este dificil să ne imaginăm un timp în care aceste aspecte nu erau cunoscute de toată lumea*”, scria acesta în cartea sa, „*Life in the Making*” (Viața în Formare)⁴.

¹ Scott Klusendorf este președintele Life Training Institute (SUA), organizație care se ocupă cu pregătirea membrilor mișcării pro-life din SUA și Canada pentru a-și dezbate și apăra cu succes vederile în public. Consideră că mesajul pro-life poate fi susținut în agenda publică dacă ideile sunt corect înțelese și transmise-articulate.

² See T.W. Sadler, Langman's Embryology, 5th ed. (Philadelphia: W.B. Saunders, 1993) p. 3; Keith L. Moore, The Developing Human: Clinically Oriented Embryology (Toronto: B.C. Decker, 1988) p. 2; O'Rahilly, Ronand and Muller, Pabiola, Human Embryology and Teratology, 2nd ed. (New York: Wiley-Liss, 1996) pp. 8, 29.

³ Principala organizație internațională promotoare a avortului. Este și o afacere de succes, cu miliarde de dolari venituri anuale din avorturi și „planificare familială”.

⁴ A. Guttmacher, Life in the Making: The Story of Human Procreation (New York: Viking Press, 1933) p. 3.

Din punct de vedere filozofic, **nu există nicio diferență semnificativă, moral vorbind, între embrionul de altădată și adultul de astăzi.** Diferențele de dimensiune, nivel de dezvoltare, mediu și grad de dependență nu sunt relevante în modul în care adeptii avortului ar vrea să fie. Acronimul **DDMD** (*dimensiune, dezvoltare, mediu, grad de dependență*) poate fi utilizat pentru a ilustra faptul că aceste diferențe sunt ne-esențiale⁵:

Dimensiune: Într-adevăr, embrionii sunt mai mici decât nou născuții și adulții, dar ce relevanță are acest lucru? Chiar vrem să spunem că oamenii înalți sunt mai valoroși decât cei scunzi? Bărbații sunt, în general, mai înalți decât femeile, dar acest lucru nu înseamnă ca au mai multe drepturi. Dimensiunea nu este egală cu valoarea.

Nivelul de dezvoltare: Este adevărat, embrionii și feteșii sunt mai puțin dezvoltați decât mine și tine. Dar din nou, ce relevanță are acest fapt? Feteșele de patru ani sunt mai puțin dezvoltate decât cele de 14 ani. Ar trebui copiii mai mari să aibă mai multe drepturi decât frații lor mai mici?

Unii oameni spun că valoarea cuiva este dată de capacitatea imediată a acestuia de conștiință de sine. Dar dacă acest lucru ar fi adevărat, nou născuții nu s-ar califica drept ființe umane valoroase. Conform jurnalului științific „Nature”, nou născuții nu colectează amintiri conștiente decât de la nouă luni după naștere. În cel mai fericit caz, nou născuții au o conștiință de sine limitată începând cu a treia lună după naștere, când conexiunile sinaptice cresc de la 56 de trilioane la 1.000 trilioane. Pe scurt, **orice teorie plauzibilă care favorizează “alegera”⁶ va trebui să nege nou născuților dreptul deplin la viață.** Filozofi de frunte, adepti ai avortului, precum Michael Tooley și Mary Anne Warren recunosc acest lucru.

Mediul: Unde te afli nu are nicio influență asupra a ceea ce ești. Oare valoarea dvs. crește atunci când treceți strada sau când stați în pat? Dacă nu, cum poate o călătorie de 20 de centimetri între uter și exterior în timpul nașterii să schimbe deodată natura esențială a ființei nenăscute din non-umană, în umană? **Dacă o**

⁵ Stephen Schwarz, *The Moral Question of Abortion* (Chicago: Loyola University Press, 1990) p. 18.

⁶ De la denumirea corectă politic „choice”, adică alegere, pe care o folosesc sprijinitorii avortului pentru a denumi avortul.

ființa nu este deja valoroasă când se află în uter, ea nu poate deveni valoroasă prin simpla schimbare a locului unde se află (în afara uterului).

Gradul de dependență: Dacă viabilitatea acordă valoare umană, atunci toți cei care depind de insulină sau de medicamente pentru rinichi nu sunt valoroși și îi putem ucide. Gemenii siamezi care au aceeași grupă de sânge și sisteme organice, de asemenea, nu au dreptul la viață!⁷

Pe scurt, este mult mai rezonabil să spunem că, deși oamenii diferă enorm în ceea ce privește talentele, realizările și gradele de dezvoltare, aceștia sunt, totuși, egali deoarece împart aceeași natură umană.

CINCI CĂI GREȘITE DE SPRIJINIRE A POZIȚIEI PRO-AVORT

Cu toate acestea, unii oameni vor ignora probele științifice și filozofice prezentate de dvs. în sprijinul viziunii pro-viață și vor susține avortul bazat pe interesul personal⁸. Aceasta este cea mai comodă cale. Dacă ne pasă de adevăr, vom avea curaj să urmăm faptele, oriunde ne-ar conduce acestea. Iată cinci greșeli comune pe care le fac oamenii care sprijină avortul.

GREȘEALA #1: CONFUNDAREA AFIRMAȚIILOR OBIECTIVE CU CELE SUBIECTIVE

Când adepții pro-viață spun că avortul la cerere (consimțit) este greșit din punct de vedere moral deoarece ia pe nedrept viața unui copil lipsit de apărare, aceștia fac o afirmație de un anumit tip.⁹ În mod specific, fac o afirmație de ordin moral despre corectitudinea sau incorectitudinea avortului. Desigur, o afirmație de natură morală

⁷ Aceeași problemă cu bătrânii, bolnavii sau persoanele aflate în incapacitate. Conform aceluiași principiu, ele pot fi eutanasiate pentru că și-au pierdut atributul uman.

⁸ Sau individual; individualismul este una din caracteristicile liberalismului, doctrina care a dat naștere și plăgii avorționismului.

⁹ Gregory Koukl, *Ten Bad Arguments against Religion* (audio).

poate fi uneori greșită, dar asta nu înseamnă că este pe deplin subiectivă. Persoana care o face nu *exprimă o opinie*, ci *pretinde că are dreptate*.

Totuși, multe persoane interpretează greșit tipul de afirmație făcută de adeptul pro-viață, evitând, astfel, sarcina anevoioasă de a demonstra de ce, mai exact, greșește adeptul pro-viață. Luați în considerare următoarele răspunsuri la afirmația morală, **„Avortul consimțit este moralmente greșit”**.

"Aceasta este viziunea ta personală"

În calitate de invitată la spectacolul de televiziune „Politically Incorrect” (Politically Incorrect), fostul super-model Kathy Ireland¹⁰ a oferit o prelegere atent argumentată cu teme științifice și filozofice în favoarea poziției pro-viață. Gazda spectacolului, Bill Maher, a ignorat complet dovezile ei și i-a răspuns *”Kathy, aceasta este viziunea ta personală.”*

Ce este greșit în acest răspuns? Maher a *confundat o afirmație de ordin moral cu o afirmare a unei preferințe*. Dar există o diferență între a dispăcea ceva și a gândi că respectivul lucru este moralmente greșit. Spus simplu, atunci când adepții pro-viață spun că avortul este greșit din punct de vedere moral, ei nu spun că personal, le displace avortul sau că ar prefera ca oamenii să nu facă avort. Mai degrabă, ei spun că avortul consimțit este, în mod obiectiv, greșit pentru toată lumea, indiferent de ceea ce crede oricine despre acest lucru. De aceea sloganul popular *”Nu-ți place avortul? Nu face!”*¹¹ își pierde esența și rostul. (Să încercăm altceva: *”Nu-ți place sclavia? Nu-ți cumpăra un sclav!”* Cum ar suna?)

Poate Kathy Ireland se înșeală, obiectiv vorbind. Poate dovezile lor că avortul ia viața unui copil lipsit de apărare sunt neconcludente. Dar în loc să dovedească acest lucru, argumentat, Bill Maher ignoră dovezile în totalitate. Cuvintele „Păi, aceasta este viziunea ta personală” încearcă să *anuleze* dovezile, mai degrabă decât să le *contrazică*.

¹⁰ http://en.wikipedia.org/wiki/Kathy_Ireland

¹¹ Don't believe in abortion? Don't have one” – slogan uzual al miscarii pro-avort, bazat la fel ca multe altele, în mod fals, pe conceptul de individualism și libertate, „alegere personală”.

Imaginați-vă că aș spune, *"Este un elefant roz în colțul camerei, chiar sub fereastră."*¹² Cum ar trebui să răspundeți la afirmația mea? Poate mă înșel (și am șanse să mă înșel), dar nu ar fi de niciun folos să spuneți, *"este viziunea ta personală."* Problema este că nu îmi exprimam o părere, ci că pretindeam că am dreptate. Contrazicându-mă, trebuie să arătați că afirmația mea este falsă. Răspunsul corect este, *"Nu ai nici o dovadă. Ne-am uitat în colț și nu am văzut niciun elefant."*

Maher nu a făcut acest lucru. Nu a combătut în niciun moment faptele și argumentele prezentate de Kathy. De fapt, el i-a spus *"Știi ce, Kathy, tu ai părerile tale și eu le am pe ale mele."* Această atitudine retează din start orice discuție și nu ia în considerare posibilitatea ca ea să fi avut, în fapt, dovezi solide pentru afirmațiile făcute.

Pentru a concluziona, Maher a confundat o afirmare a unei preferințe cu o judecată morală. Afirmarea preferințelor nu poate fi evaluată ca falsă ori adevărată, deoarece este o problemă ce ține de gustul personal ("gusturile nu se discută"). Nu puteți argumenta în mod rezonabil că înghețata cu vanilie este în mod obiectiv mai bună decât cea cu ciocolată.

Dar judecățile morale sunt diferite. Acestea pot fi evaluate ca fiind adevărate sau false, în baza dovezilor. Afirmația făcută de Kathy Ireland era *"Avortul este greșit deoarece ia viața unui copil lipsit de apărare și cred că am dreptate"*. La aceasta se răspunde "este corect" sau "nu este corect". În loc de asta, răspunsul volubil dat de Maher nu a contrazis în niciun fel această afirmație. De fapt, glumind, i s-ar putea replica lui Maher: "Bill, este doar părerea ta că aceasta este doar părerea mea."

"Nu-mi impune moralitatea ta mie"

O studentă de la o universitate din California de Sud mi-a spus asta după ce am ținut o prelegere despre poziția pro-viață la cursul de sociologie la care participa și ea. De fapt, studenta vroia să spună că "Moralitatea este relativă; depinde de fiecare când decide ce e bun și ce e rău". Numim acest lucru **relativism moral**, credința că **nu**

¹² Koukl, "Bad Arguments Against Religion." www.str.org

există standarde obiective ale binelui și răului, ci doar preferințe personale. Așadar, ar trebui să tolerăm alte viziuni ca fiind egale cu ale noastre.

Dar, așa cum punctează Greg Koukl și Francis Beckwith, relativismul este afectat serios din cel puțin trei motive¹³. Primul, se auto-contrazice - adică nu poate trăi prin propriile reguli. Al doilea, relativiștii nu pot spune în mod rezonabil că ceva este greșit, inclusiv intoleranța. Al treilea, este imposibil să trăiești ca relativist.

1) **Relativismul se auto-contrazice.** Studenta mi-a spus că era greșit din partea mea să îmi impun opiniile asupra altora, dar nu putea trăi după propria ei regulă. Deși dialogul nostru a fost plăcut, aceasta a încercat în mod clar să își impună viziunile asupra mea¹⁴.

„Studenta: Ați avut câteva puncte de vedere bune în prelegerea dvs., dar nu ar trebui să vă impuneți moralitatea asupra mea sau asupra oricui altcuiva care vrea să facă avort. Este alegerea noastră, nu-i așa?

Eu: Susțineți că greșesc?

Studenta: Nu sunt sigură. Ce vreți să spuneți?

Eu: Ei bine, dvs. credeți că mă înșel, nu-i așa? Dacă nu, de ce mă corectați? Și dacă da, atunci dvs. vă impuneți moralitatea asupra mea, nu?

Studenta: Nu, vroiam doar să știu de ce le spuneți oamenilor ce pot și ce nu pot face cu viețile lor.

Eu: Susțineți că nu ar trebui să fac acest lucru? Că este greșit? Dacă da, atunci de ce îmi spuneți ce pot și ce nu pot să fac? De ce îmi impuneți moralitatea dvs. mie?

Studenta (regrupându-se): Sunt confuză. Uitați, faptul simplu este că adepții pro-viață nu forțează femeile să facă avort, dar dvs. vreți să forțați femeile să fie mame. Dacă nu vă place avortul, nu faceți unul. Dar nu ar trebui să impuneți credințele dvs. altora. Tot ce spun este că adepții pro-viață ar trebui să fie toleranți față de alte opinii.

Eu: Aceasta este opinia dvs.?

¹³ Greg Koukl and Francis Beckwith, *Relativism: Feet Firmly Planted in Mid-Air* (Grand Rapids: Baker, 1998). Despre cele șapte defecte capitale ale relativismului.

¹⁴ In acest dialog, am utilizat limbajul și tehnicile de interogare folosite de Koukl și în *Relativism*. Tonul cu care trebuie să vorbești trebuie să fie politicos și calm, niciodată combativ (n.a.).

Studenta: Da.

Eu: De ce o mi-o impuneți? Nu este o dovadă de toleranță, nu-i așa?

Studenta: Ce vreți să spuneți? Consider că femeile ar trebui să aibă de ales, iar dvs. nu considerați așa. Viziunea dvs. este cea tolerantă, nu credeți?

Eu: Bine, deci considerați că greșesc. Ce ați dori ca adepții pro-viață, ca mine, să facă?

Studenta: Ar trebui să lăsați femeile să ia propriile decizii și să tolerați alte viziuni.

Eu: Spuneți-mi, ce cred mai exact adepții alegerii libere (ai avortului)?

Studenta: Credem că oricine ar trebui să decidă pentru ei înșiși și să tolereze alte opinii.

Eu: Deci solicitați adepților pro-viață să devină adepți ai alegerii libere (ai avortului)?

Studenta: Cum? Nici gând.

Eu: Cu tot respectul, asta am înțeles de la dvs. Doar dacă nu sunt de acord cu dvs., dvs. nu îmi veți tolera viziunea. În particular, mă lăsați să cred ce vreau, dar nu vreți ca eu să acționez ca și când viziunea mea ar fi corectă. Se pare că **dvs. considerați că toleranța este o virtute dacă și numai dacă oamenii sunt de acord cu dvs.**”

Pe scurt, **argumentul ei pentru toleranță era de fapt o formă autoritară de intoleranță.** Vorbea de neutralitate morală, dar încerca să își impună viziunile asupra mea.

Am citit cândva un editorial în „*Toronto Star*” care afișa o intoleranță asemănătoare față de adepții pro-viață. În timp ce discredita „suprematismul moral mânat de o singură idee” al celor care numesc avortul crimă, jurnalista Michele Landsberg scria:

“Oare niciun preot sau părinte nu se va decide în mod public să pună punct în doctrinării tineretului de a vedea în avort o crimă? Nu îi este nimănui rușine de vocabularul holocaustian îmbibat în sânge, utilizat atât de cinic (și antisemit) pentru a biciui fervoarea pentru cruciadă? Unde sunt strigătele sincere ale conștiinței episcopilor și cardinalilor care ar fi uimiți de dovada legăturilor dintre fanaticii anti-avort și milițiile de extremă dreapta, neo naziști

*și supremații albi? Nu există niciun lider religios care își regretă rolul jucat în biserică, de a alimenta această frenezie oarbă? Oare niciunul dintre ei nu se va căi de excesele lor, oare niciunul nu își va sfârși campaniile bolnăviciose de manipulare pentru 'piciorușele drăgălașe', 'documentarelor' false ale acestora despre fetele care țipă? Ați crede că lumea s-a săturat de atâtea lecții despre pericolele discursurilor care incită la ură.*¹⁵

Discursuri... **ca ale ei?** Se pare că Dna. Landsberg nu este deranjată că propria retorică vitriolantă ar putea incita adepții avortului să comită acte de violență împotriva adversarilor. Ea continuă:

*“Discursul pronunțat cu ură și neînfrânat al fundamentalistilor fanatici din Israel era cel care a provocat moartea Prim Ministrului la acea vreme, Yitzhak Rabin... Am văzut cum emfaza homofobă a liderilor americani de dreapta, în special a liderului republican din Senat, a condus la violențe din ce în ce mai frecvente asupra ale homosexualilor, culminând cu moartea dureroasă a lui Matthew Shepherd în Wyoming... Școlile confesionale ar trebui să învețe să predea respectul față de legile din societatea noastră pluralistă, mai degrabă decât să predice suprematismul moral mânat de o singură idee*¹⁶. „

Din nou întrebarea: suprematism moral... ca al ei?

Luați aminte la ce se petrece aici. Autoarea articolului condamnă "suprematismul moral," dar spune că oricine nu este de acord cu propria ei viziune asupra avortului este un îndocrinător al tineretului, un fanatic, un antisemit, un neonazist, un suprematist alb, un manipulator al faptelor, un mijlocitor al discursului care incită la

¹⁵ Acest tip de discurs este tributar mentalităților uzuale ale stângii internaționale, susținătoare tradițională a „dreptului la avort”, care răspunde la acuzația de crimă ridicată de adepții pro-vita, de obicei religioși, și de biserică, cu acuzații referitoare la trecutul colonial al acestora, la asuprirea femeii și alte “păcate” pentru care aceștia ar trebui să se căiască. Dincolo de faptul că acestea sunt discutabile, principiul aplicat este cel al “cui țipă mai tare”. Dacă puteți, evitați să intrați într-o astfel de polemică, cel mult răspundeți cu “o crimă nu justifică o alta”.

¹⁶ Michele Landsberg, "Words, Actions Can Fight Anti-Choice Violence," *Toronto Star*, October 31, 1998.

ură, un homofob, un huligan religios, responsabil pentru moartea cuiva și în final, un fundamentalist religios fanatic.

Cu greu își poate imagina cineva un exemplu mai valoros de retorică auto-discreditantă – totul, desigur, în numele toleranței.

Umeori, nevoia de toleranță este ridicolă. În timp ce îmi duceam fiii cu mașina la un meci de baseball, o tânără aflată într-o camionetă a început să se țină după mine. Vizibil enervată de un abțibild pro-viață aflat pe geamul din spate al mașinii mele, aceasta a stat în spatele meu cam cale de o milă. Apoi mi-a tăiat calea. La acel moment, am observat un abțibild lipit pe mașina ei. Acesta spunea "Celebrați Diversitatea." Mesajul era clar: Într-o societate pluralistă, ar trebui să tolerăm alte opinii. În mod ironic, șoferița nu a văzut nicio contradicție între refuzul acesteia de a tolera (sau celebra) punctul meu de vedere și abțibildul de pe mașina ei, care spunea că ar trebui să tolerăm toate punctele de vedere. La asta mă refer când spun că relativismul se auto-contrazice.

Se auto-contrazic afirmațiile în favoarea "alegerii libere" (a avortului) în ceea ce privește neutralitatea morală?

La un nivel mai sofisticat, adesea auzim că societatea ar trebui să confere un grad mai mare de libertate prin neadoptarea de legi pe tema aspectelor morale controversate în privința cărora nu s-a ajuns la un consens, mai ales dacă asemenea probleme incită divizări adânci¹⁷. Avortul, conform argumentelor, este o problemă divizantă și controversată. Așadar, acesta ar trebui lăsat la latitudinea fiecăruia. Dar această viziune este în sine controversată.

Avem un consens că ar trebui să nu dăm legi cu privire la problemele controversate? Sclavia și rasismul au fost probleme controversate și divizante. Să tragem concluzia că faptul că s-au dat legi împotriva acestora a fost greșit? Faptul că oamenii nu sunt de acord nu este un motiv să presupunem că nimeni nu are dreptate.

¹⁷ O splendidă exemplificare este oferită de noul președinte al SUA Barack Obama: în timp ce a afirmat, în repetate rânduri că „nu știe când începe viața” și că „problema avortului a divizat prea mult societatea americană”, la 3 zile după depunerea jurământului a reluat finanțarea pentru grupările pro-avort din afara SUA și se pregătește să anuleze toate restricțiile impuse avortului în legislație, ba chiar și să suspende dreptul medicilor la obiecțiile de conștiință!

Paul D. Simmons¹⁸, între timp, scrie despre adepții pro-viață că se fac vinovați de „metafizică speculativă” de câte ori susțin că ființele nenăscute sunt persoane din momentul conceperii. (Metafizica se ocupă cu definirea problemelor precum *Ce îi face pe oameni valoroși?* și *De unde vin drepturile?*) Pentru Simmons,

“afirmațiile metafizice în susținerea viziunii pro-viață sunt „religioase” în natură în ultimă instanță și din acest motiv nu au ce căuta în politica publică. Dacă sunteți de părere că faptul timpuriu are drepturi, aveți dreptul la propria viziune religioasă, dar nu puteți forța această opinie speculativă asupra altora care nu sunt de acord cu ea. Când vine vorba despre religie și metafizică, statul ar trebui să rămână neutru și să permită avorturile până când faptul dobândește viabilitate (și anume, capacitatea de a trăi independent de mamă).”

Totuși, viziunea lui Simmons se auto-contrazice. După cum subliniază Beckwith, natura dezbaterii despre avort este aceea că toate pozițiile asupra avortului presupun o viziune metafizică a valorii umane, și din acest motiv, poziția în favoarea alegerii libere, susținută de Simmons, nu are dreptul la un loc privilegiat în cadrul nostru legal¹⁹. Discuția nu este despre care viziune asupra avortului are fundament și care nu are, ci despre **ce viziune metafizică a valorii umane este corectă, cea pro-viață sau cea pentru alegere liberă / avort?**

Viziunea pro-viață spune că oamenii au valoare intrinsecă, proprie naturii lor; acesta este un „drept natural”, nedobândit și care nu poate fi retras. Este adevărat, aceștia diferă enorm când vine vorba de talente, realizări și grade de dezvoltare, dar în cele din urmă sunt egali, deoarece toți au aceeași natură umană. Dreptul la viață al acestora ia naștere odată cu apariția (concepția) acestora. Viziunea proprie a lui Simmons, care **favorizează alegerea avortului, este aceea că oamenii au valoare (și deci, drepturi), nu în virtutea genului de care aparțin, ci doar datorită unei proprietăți dobândite, cum ar fi conștiința de sine sau viabilitatea.** Deoarece fătului timpuriu îi lipsește capacitatea imediată în acest sens, nu este o persoană cu drepturi.

¹⁸ Profesor american de bioetică.

¹⁹ Francis J. Beckwith, “Law, Religion, and the Metaphysics of Abortion: A Reply to Simmons,” *Journal of Church and State*, Winter 2001.

Observați că Simmons face munca abstractă a metafizicii. Adică, folosește reflecția filozofică pentru a apăra o viziune controversată asupra persoanelor umane²⁰. Deci, încercarea lui Simmons de a disqualifica viziunea pro-viață din politica publică, bazându-se pe niște presupuse fundamente metafizice, îi discreditează la fel de bine propria viziune pro-avort.

2) Este imposibil pentru un relativist moral să spună că ceva anume este greșit - inclusiv intoleranța.

Dacă moralitatea este relativă, atunci cine sunteți dvs. să-mi spuneți că ar trebui să fiu tolerant? Poate moralitatea mea individuală îmi spune că intoleranța este foarte bună. Atunci de ce ar trebui să îi dau voie altcuiva să își impună toleranța asupra mea ca pe o virtute, dacă eu prefer intoleranța?

Adevărul este că un relativist moral nu ar putea spune că orice este greșit și să pretindă că aceasta este o poziție legitimă. Colegul meu Greg Koukl a provocat odată o relativistă, cu această întrebare. *"Credeți că este greșit să torturezi copii de plăcere?"* Ea a făcut o pauză, apoi a răspuns *"Ei bine, nu aș vrea să fac acest lucru copilului meu."* Greg a replicat, *"Nu asta v-am întrebat. Nu v-am întrebat dacă vă place să torturați copii de plăcere, ci v-am întrebat dacă este greșit să torturezi copii de plăcere."* Relativista era prinsă într-o capcană.

Dacă depinde de noi să decidem ce e bine și ce e rău, atunci nu există nicio diferență între Maica Tereza și Adolph Hitler. Pur și simplu aceștia aveau preferințe diferite. Maicii Tereza îi plăcea să ajute oamenii, iar lui Hitler îi plăcea să îi omoare. Cine suntem noi să îi judecăm?

3) Este imposibil de trăit ca relativist moral

Așa cum menționează C.S. Lewis, o persoană care pretinde că nu există moralitate obiectivă se va plânge dacă nu vă țineți o promisiune sau dacă nu stați la rând și

²⁰ Beckwith, Ibid.

intrați în față²¹. Iar dacă îi furați casetofonul, va protesta zgomotos. Dacă aș fi un hoț, i-aș răspunde relativistului,

“Credeți că furtul de casetofoane este un lucru greșit? Ei bine, asta este doar opinia dvs. Moralitatea mea îmi spune că este perfect acceptabil. Cine sunteți dvs. să vă forțați opiniile asupra mea?”

Spus simplu, relativiștii morali fac, inevitabil, judecăți morale - adică adoptă o opinie cu care nu pot conviețui.

Cred că începeți să pricepeți ideea. **Relativismul nu tolerează alte opinii.** De fapt, chiar **încearcă să le suprimă.**

Pentru a mai cita încă un exemplu, în semestrul de iarnă 2001, studenții pro-viață de la Universitatea Carolina de Nord au afișat 20 de panouri mari (fiecare de 6*13 picioare) în care descriau realitatea sumbră a avorturilor. Cunoscut sub denumirea de Proiectul Conștientizării Genocidului (GAP — accesați www.abortionno.org), aceste imagini au fost afișate în peste 100 de universități din toată țara. Deși au fost invitați, studenții pro-avort de la universitate au refuzat să ia parte la dezbaterea publică structurată, dar au solicitat în schimb, îndepărtarea forțată din campus, de către Poliție, a imaginilor. Unul din ei, Marcus Harvey, a insistat că expoziția era intolerantă, ignorantă și că trebuia îndepărtată.

I-am dat un răspuns în scris Dlui. Harvey, care a fost postat (parțial) pe pagina de Internet „The Daily Tar Heel”²²:

Comentariile Dlui. Marcus Harvey referitoare la Proiectul Conștientizării Genocidului sunt tipice așa-zișilor adepți ai alegerii libere, din societatea actuală. În loc să contrazică argumentul pro-viață, conform căruia este greșit să omorâm membri ai familiei oamenilor, pur și simplu pentru că ne stau în cale și nu se pot apăra, acesta a criticat aspru Poliția campusului pentru că nu a suprimat ideile pe care el, personal, le deazprobă. Aceasta este o dovadă

²¹ C.S. Lewis, *Mere Christianity* (New York: Touchstone, 1996) p.19.

²² *Daily Tar Heel on-line*, March 8, 2001, http://nc002.campusmotor.com/read_comments.html?ID=2548

clară de intoleranță. Mesajul lui nu putea fi mai clar de atât: Ori sunteți de acord cu mine, ori, dacă nu...

Din nefericire, Dl. Harvey nu are habar despre semnificația toleranței. Semnificația clasică a toleranței înseamnă că eu apăr dreptul tău de a vorbi, chiar dacă nu sunt de acord cu argumentul tău. De fapt, conceptul însuși de toleranță presupune că gândesc că tu nu ai dreptate (în caz contrar, înseamnă nu că te tolerez, ci că sunt de acord cu tine!)

Pentru Dl. Harvey, toleranța înseamnă ceva foarte diferit. Înseamnă următorul lucru: Ești de acord cu mine sau voi apela la forța Poliției pentru a-ți suprima ideile. Aceasta nu se numește toleranță, ci fascism. Din fericire, universitatea a știut mai bine ce să facă, iar expoziția a continuat, în ciuda încercărilor de a o cenzura. Domnule Harvey, te rog să nu-ți impui moralitatea asupra celorlalți!

Relativismul moral este exprimat și într-un alt mod: „*Personal, mă opun avortului, dar consider, totuși, că ar trebui să fie legal*”. Când oamenii spun asta, le pun o întrebare simplă pentru a clarifica lucrurile. Îi întreb de ce, personal, se opun avortului²³. În mod invariabil, aceștia răspund: “*Ne opunem pentru că în acest fel un pui de om este ucis.*” În acel punct, pur și simplu repet cuvintele lor. „*Să văd dacă am înțeles bine. Vă opuneți avortului deoarece în acest fel sunt uciși bebeluși, dar considerați că uciderea bebelușilor ar trebui să fie legală?*” Oare aceiași oameni ar spune că în timp ce, personal, aceștia se opun sclaviei, tot ei nu ar protesta dacă un vecin și-ar dori să dețină un sclav? Exact asta a făcut Stephen Douglas în timpul dezbaterilor lui cu Abraham Lincoln²⁴. Acel argument nu a funcționat în cazul sclaviei și nu poate funcționa nici în cazul avortului.

Greg Koukl sugerează această tactică: Următoarea dată când cineva vă va spune că “*nu ar trebui să vă impuneți moralitatea asupra altei persoane,*” răspundeți-i astfel:

²³ Exemplu luat din Greg Koukl, *Tactics in Defending the Faith*

²⁴ *The Lincoln Douglas Debates*, ed. R.W. Johannsen (New York: Oxford University Press, 1965) p. 27. Vezi și *The Collected Works of Abraham Lincoln*, ed. Roy P. Basler (New Brunswick: Rutgers University Press, 1953), vol. III, pp. 256-7. Citat în Hadley Arkes, *First Things: An Inquiry into the First Principles of Morals and Justice* (Princeton: Princeton University Press, 1986) p. 24

“De ce nu?” Orice răspuns dat va fi o dovadă a faptului că acea persoană își forțează moralitatea asupra dvs.²⁵

GREȘALA #2: ATACAREA PERSOANEI MAI DEGRABĂ DECÂT RESPINGEREA ARGUMENTULUI

În loc să apere actul avortului în sine, unii adepți ai „alegerii libere” îi atacă pe cei care nu le împărtășesc viziunile. La un concert "Rock for Choice" din Pensacola, Florida, vocalistul Eddie Vedder de la Pearl Jam a țipat de pe scenă:

„De obicei știu să-mi păstrez cumpătul, dar toți acești bărbați care încearcă să controleze trupurile femeilor mă enervează de-a binelea. Vorbesc dintr-un balon de săpun. Nu vorbesc de ceea ce se întâmplă cu adevărat pe stradă și nu sunt la curent cu realitatea. Ei bine, sunt al naibii de rea și de urâtă, iar numele meu este “realitate!”²⁶”

Ulterior, muzicianul a declarat că, spre deosebire de adepții pro-viață, el nu și-ar impune niciodată cu forța credințele asupra nimănu.

În timpul unei emisiuni la HBO, comicul Rosanne Barr s-a adresat publicului cu următoarele cuvinte:

“Mai detest și pe oamenii care se declară anti-avort. Îi urăsc. Sunt urâți, bătrâni, tocilari, hidoși. Pur și simplu vor ca nimeni să nu facă avort, fiindcă vor să te pună să torni copii pe bandă rulantă ca să poată ei să-i molesteze²⁷.”

Vedeți? În loc să își apere viziunea cu fapte și argumente, Rosanne Barr și Eddie Vedder atacă adepții pro-viață. Numim acest lucru *eroarea ad hominem*. Este un raționament înșelător, deoarece chiar dacă atacul la persoană are o bază reală, nu

²⁵ Francis J. Beckwith și Gregory Koukl dezvoltă câteva astfel de tactici în *Relativism: Feet Firmly Planted in Mid-Air* (Grand Rapids: Baker, 1998).

²⁶ Citat în Kim Neely, “Where Angels Fear to Tread,” *Rolling Stone*, May 5, 1994.

²⁷ Citat în Paul Duncan, "The Perils of Abortion," *Evangel*, January, 1995.

respinge argumentul adeptilor pro-viață conform căruia ființele nenăscute sunt membri ai comunității umane și necesită protecție.

Să presupunem că suntem de acord că adeptii pro-viață sunt niște bătrâni hidoși care molestează copii, așa cum încearcă Roseanne Barr să demonstreze. Cum poate acest lucru să contrazică în orice fel afirmația că avortul ia viața unui copil lipsit de apărare? În mod clar, nu poate. Atacul este, așadar, irelevant față de argumentul adeptilor pro-viață.

Criticarea pe nedrept

Uneori, atacul la persoană vine chiar din sânul mișcării pro-viață. În timp ce vorbea la o convenție pro-viață ce s-a desfășurat în Alberta, un cleric local a criticat aspru adeptii dreptului la viață, numindu-i „cei mai neobrăzați oameni cu care trebuie să interacționez, și acest lucru îmi displace total.”

De ce sunt adeptii pro-viață neobrăzați? Aparent, aceștia se axează prea îndeaproape asupra problemei avortului, când ar trebui să ia în considerare sfere mai largi ale „vieții”, cum ar fi siguranța la locul de muncă, SIDA, sărăcia și pedeapsa capitală. Rezultatul, conform spuselor clericului, este „*un creștin care vatămă cauza*”.

Clericul este reprezentantul tipic al multor „stângiști” care insistă asupra faptului că, întrucât adeptii pro-viață se opun distrugerii voite a unei ființe umane nevinovate, aceștia ar trebui, prin urmare, să își asume răspunderea pentru toate relele societății. Cu alte cuvinte, nu te poți numi cu adevărat *prolifer* decât dacă tratezi despăduririle din Amazonia cu aceeași intensitate morală cu care faci referire la uciderea nedreaptă a fătului uman. Această gândire este neglijentă și total nedreaptă față de cei care iau avortul în serios.

Imaginați-vă cum ar fi să spui Societății de Luptă Împotriva Cancerului „*Nu aveți niciun drept de a încerca să vindecați cancerul decât dacă lucrați și la găsirea remediului pentru SIDA, bolile de inimă și diabet*”. Sau, încercați să spuneți Asociației de Luptă împotriva Bolilor de Inimă și Plămâni că „*Nu vă puteți opune în mod*

rezonabil stopului cardiac decât dacă finanțați cercetări axate pe stoparea tuturor pierderilor de viați omenești". Într-adevăr, este ridicol, dar cu ce diferă acestea de situația descrisă mai sus?

Gândiți-vă ce cere acesta. Grupurile locale pro-viață trebuie să își împrăștie resursele și așa limitate încercând să lupte împotriva oricărei nedreptăți sociale imaginabile. Aceasta ar însemna sinucidere pentru cei care se opun avortului. Așa cum spunea Frederick cel Mare, "Cel care atacă peste tot, nu atacă nicăieri" (principiul concentrării eforturilor).

Contrar a ceea ce cred unii, dezbateră pe tema avortului nu se referă la sărăcie, la pedeapsa capitală, la sistemul medical sau la protecția mediului. Se referă doar la un singur lucru: **Ce este ființa nenăscută? Răspunsul la această întrebare prevalează asupra tuturor celorlalte considerente. De aceea obiecțiile seculare la viziunea pro-viață, bazate pe alegere sau intimitate/viață privată, pierd în totalitate esența.**

Să le permitem părinților să aleagă să își abuzeze copiii, atât timp cât acest lucru se desfășoară în intimitatea căminului acestora? Clar, nu. Dacă fătul este uman, ar trebui să nu îi facem rău în numele intimității, la fel de bine cum nu i-am face rău unui nou născut.

Observațiile clericului nu sunt scandaloase, ci amuzante. El vorbește precum criticii seculari care spun că adepții dreptului la viață sunt ipocriți fiindcă se opun avortului dar nici nu vor să adopte copii nedorți. Ei bine, poate că suntem, și poate că nu suntem, dar cum poate justifica presupusul meu refuz de a adopta un copil, omorârea altui copil de către un adversar ideologic al meu?

Imaginați-vă cât de bizar ar suna dacă aș spune, „*Dacă nu ești de acord să te căsătorești cu soția mea, nu ai dreptul să te opui faptului că o bat zilnic*”. Sau, „*Dacă nu ești de acord să îmi adopți copilul nou născut până mâine la prânz, îl voi*

executa.” Oricum ar fi, dacă îmi respingi ultimatumul, acest lucru nu justifică cu nimic tratamentul diabolic pe care eu îl aplic oamenilor nevinovați²⁸.

Atacarea adepților pro-viață pentru discursul lor

Pe 11 iulie 2000, un om înarmat cu un cuțit a atacat un medic avortionist din Vancouver (Canada), Garson Romalis, într-o clinică din centrul orașului. Grupurile care susțin avortul au profitat de întâmplare pentru a “înscris puncte” politice împotriva opozanților lor, mai ales împotriva liderului Partidului Alianței Canadiene, Stockwell Day, care se opune avortului²⁹.

Day s-a grăbit să catalogheze atacul împotriva lui Romalis ca fiind “revoltător,” dar asta nu i-a mulțumit pe adepții locali ai avortului. Marilyn Wilson, președinta Ligii Canadiene de Aplicare a Drepturilor pentru Avort, a declarat că Day a “validat indirect” violența împotriva lui Romalis cu retorica lui extremistă.

De ce era Dr. Day considerat răspunzător pentru atac? Foarte simplu: Nu era de acord cu Dna. Wilson pe tema avortului și mai mult, a declarat public că avortul consimțit reprezintă uciderea nedreaptă a unei ființe umane nevinovate. “*Day va încerca să nege faptul că susține vreo formă de violență,*” a declarat aceasta într-un comunicat de presă, “*dar retorica lui incită alți oameni, care îi împărtășesc viziunea împotriva avortului, la acte de violență.*” Aceasta l-a numit apoi pe Day un “fanatic” pentru “*volumul de retorică extremistă, vocală, anti-alegere.*”

Nu uitați că pentru Dna. Wilson, “fanatic” și “extremist” înseamnă orice persoană care deviază chiar și cât negru sub unghie de la poziția ei conform căreia avortul ar trebui să fie legal din orice motiv, pe durata celor nouă luni de sarcină. Dacă spuneți că avortul consimțit înseamnă curmarea vieții unui copil lipsit de apărare, așa cum crede Day că se întâmplă, retorica dvs. iresponsabilă va costa viața unui adept al avortului.

Dna. Wilson folosește o tactică alarmistă pentru a otrăvi dezbaterea publică pe tema

²⁸ În SUA sunt 2 milioane de familii care doresc să aopte copii bolnavi sau cu deficiențe, vezi “Adoption Group Sets Record Straight About Abortion Film,” National Committee for Adoption press release, December 5, 1990 (n.a.).

²⁹ Andrew Coyne, “Opinions are not Crimes,” *The National Post*, July 14, 2000.

avortului. Afirmățiile ei sunt lipsite de onestitate din punct de vedere intelectual, din cel puțin patru motive.

Primul, să presupunem că retorica pro-viață conduce, de fapt, la acte de violență împotriva adeptilor avortului (deși nu există niciun motiv solid să o presupunem). Ar contrazice acest lucru în orice fel argumentul care spune că avortul consimțit ia pe nedrept viața unei ființe umane nevinovate? Nu uitați că adeptii pro-viață nu își expun pur și simplu teoria, ci o susțin cu raționamente științifice și filozofice. Dacă Dna. Wilson crede că noi ne înșelăm în privința umanității ființelor nenăscute și asupra inumanității avortului, aceasta ar trebui să explice de ce sunt argumentele noastre eronate și de ce fetele ar trebui tratate ca nefăcând parte din comunitatea umană. În loc de asta, ea încearcă să ne reducă la tăcere prin atacuri la persoană.

Al doilea, este total nedrept din partea Dnei. Wilson să demonizeze adeptii pro-viață pentru expunerea credințelor lor sincere. Să presupunem că sunt un activist pentru drepturile animalelor, și că mă opun vânzării de blănuri. Dacă un ecologist radical aruncă în aer un magazin local de îmbrăcăminte, eu sunt cel responsabil pentru asta? Și mai la subiect, este Dna. Wilson cea responsabilă dacă, după ce i se va citi comunicatul de presă, un activist pro-avort îl va împușca pe Stockwell Day pentru a salva comunitatea de un asemenea extremist groaznic? (Într-un comunicat de presă apărut în ziua premergătoare înjunghierii, Wilson îl acuza pe Dl. Day că ar favoriza “violența sancționată de stat împotriva femeilor, prin forțarea acestora să aibă copii pe care poate că nu și-i doresc.”³⁰)

Dacă vorbește serios când spune că simplul fapt de a nu fi de acord cu ea pe tema avortului reprezintă în sine o incitare la violență, atunci Dna. Wilson ar trebui să conducă onorurile pentru interzicerea tuturor discursurilor pro-viață. (De fapt, i-ar plăcea să facă acest lucru, dar îi lipsește curajul de a o spune în public.)

Al treilea, nu înseamnă că fiindcă un extremist siguratic înjunghie un adversar, cauza pro-viață în sine este nedreaptă. Dr. Martin Luther King, de exemplu, folosea un limbaj puternic pentru a condamna diabolismul rasismului în anii '60. Ca răspuns la tactica lui pacifistă, dar provocatoare, rasiștii l-au acuzat pe nedrept pentru revolta

³⁰ Canadian Abortion Rights Action League press release, July 10, 2000.

violentă care se isca adesea în urma demonstrațiile sale publice. Primarul Richard Daley din Chicago spunea că dacă Dr. King ar stopa expunerile despre nedreptatea rasială, ar fi mai puțin probabil ca negrii să se revolte³¹. Observațiile primarului, ca și cele ale Dnei. Wilson, sunt scandaloase. Să credem că o mână de rebeli au făcut din cruciada Dr. King pentru drepturile civile ale negrilor o cauză complet injustă?

Într-o scrisoare trimisă din închisoarea Birmingham, King contrazice această încercare necinstită de a schimba subiectul:

În declarația dvs. ați spus că acțiunile noastre, deși pacifiste, trebuie condamnate deoarece împing la violență... Este imoral să rogi un individ să își înceteze eforturile în favoarea unor drepturi constituționale de bază fiindcă încercarea lui incită la violență... Acțiunile directe, non-violente caută să creeze o asemenea criză și tensiune, încât comunitatea să fie forțată să nu mai ignore problema.

Al patrulea, dacă este extremă numirea avortului consimțit/la cerere ca fiind crimă, atunci adepții avortului poartă răspunderea parțială pentru înjunghierea Dr. Romalis. Faptul este că adepții pro-viață nu sunt singurii care numesc avortul o crimă. Și adepții „alegerii” fac acest lucru:

Warren Hern, adept al avortului târziu (în ultimul trimestru):

Am ajuns într-un punct în această tehnologie specială [avortul cu dilatare și evacuare] unde nu mai avem posibilitatea de a nega că acesta este un act de distrugere. Îl avem în fața ochilor. Senzația de dezmembrare curge prin forceps ca un curent electric³².

Anthony Kennedy, Judecător pro-avort la Curtea Supremă, descriind tehnicile comune de avort:

³¹ Gregg Cunningham, *Why Abortion is Genocide*, available from www.abortionno.org

³² Warren Hern & Billie Corrigan, “What About Us? Staff Reactions to D&E,” paper presented at the annual meeting of Planned Parenthood Physicians, san Diego, CA, 1978.

Fătul, în multe cazuri, moare exact ca un adult uman sau ca un copil: sângerează până la moarte, pe măsură ce îi sunt smulse membrele. Fătul poate fi viu la începutul procesului de dezmembrare și poate supraviețui o perioadă, în timp ce membrele îi sunt rupte... Dr. [Leroy] Carhart a observat bătăile inimii fătului chiar având “părți extinse ale corpului, smulse”... și a mărturisit că simpla rupere a unui membru nu duce întotdeauna la deces, deoarece acesta a auzit de un medic care a smuls brațul unui făt doar pentru ca fătul să poată să se nască “și să continue să fie un copil viu cu un singur braț”... La finalizarea unui avort cu dilatare și evacuare... medicul avorționist rămâne cu “o tavă plină cu bucăți [membre, părți ale corpului].”³³

Extras dintr-o broșură a Organizației pentru Planificare Familială, 1963:

Avortul ia viața unui copil după ce aceasta a început. Este periculos pentru viața și sănătatea ta³⁴.

Un medic avorționist din New Mexico, 1993:

Paradoxal, sunt mândros pe mine că mă simt bine că fac o procedură bună din punct de vedere tehnic, care duce la distrugerea unui făt, care ucide un copil.³⁵

Dr. Crist, medic avorționist, 2000:

Sub jurământ, miercuri, în Tribunalul Local din St. Louis, Crist a declarat că nu este neobișnuit pentru fetușii din trimestrul doi să părăsească pântecul cu picioarele înainte, intacte și cu inimile încă bătând. [Crist] le zdrobește uneori craniile pentru a-i scoate afară. Alteori, îi dezmembrează.³⁶

Întrebarea mea pentru Dna. Wilson și pentru adepții avortului care gândesc ca ea,

³³ *Stenberg v. Carhart*, 2000. Cited in David Smolin, *et al*, “The Supreme Court 2000: A Symposium,” *First Things*, October 2000. Kennedy voted to uphold *Roe v. Wade* in *Planned Parenthood v. Casey* (1992)

³⁴ “Plan Your Children for Health and Happiness,” Planned Parenthood Brochure, 1961.

³⁵ Citat în Diane Gianelli, “Abortion Providers Share Inner Conflicts,” *American Medical News*, July 12, 1993

³⁶ Jo Mannies, “Abortion Doctor Gives Graphic testimony Describing Abortion Procedure,” *St. Louis Post-Dispatch*, May 25, 2000

este următoarea: **Dacă a numi avortul “crimă” ne face responsabili pentru acte de violență împotriva doctorilor, sunt adepți ai avortului, cum ar fi Warren Hern și Anthony Kennedy vinovați de incitarea la violență împotriva propriului popor? Ca și adepții pro-viață, aceștia recunosc cu sinceritate că avortul este o crimă brutală.** Așadar, când Dr. Hern se plânge despre amenințări la adresa medicilor avortioniști, este acesta parțial vinovat pentru propria insecuritate?

Spus simplu, adepții avortului, cum ar fi Dna. Wilson, nu au curajul de a-și apăra viziunile în mod public. În loc să contrazică argumentele științifice și filozofice ale viziunii pro-viață, aceștia ne fac în toate felurile de la distanță, cu speranța că își vor reduce criticii la tăcere. Acest lucru are o denumire - fascism.

Să fim încrezători: Criticii noștri au rămas, într-adevăr, în pană de idei.

O formă grosolană de sexism inversat

În final, unii adepți pro-viață sunt atacați pe motivul... sexului! Bărbaților li se spune, "Nu poți rămâne însărcinat, așa că lasă problema avortului pe seama femeilor." Pe lângă sexismul evident, această afirmație este grav eronată din mai multe motive. Primul, **argumentele nu au sex**, doar oamenii au³⁷. De vreme ce multe femei adepse pro-viață folosesc aceleași argumente furnizate de bărbații pro-viață, este de datoria adeptului avortului să răspundă la aceste argumente, fără a se lega de sexul unei persoane.

Al doilea, pentru a-și respecta propriul raționament, adepții avortului ar trebui să admită că Roe v. Wade, cazul de la Curtea Supremă din 1973, prin care s-a dispus legalizarea avortului în SUA, a fost o mostră de judecată greșită. Acolo, **nouă bărbați au fost cei care au pronunțat sentința!** Sau, ar trebui să solicite îndepărtarea tuturor avocaților de sex masculin care lucrează pentru Planned Parenthood. Cum evident nu sunt de acord cu asta, le putem reformula argumentul în felul următor: "Niciun bărbat nu poate vorbi despre avort - decât dacă este de acord cu noi." Încă o dată, acesta este un exemplu clasic de intoleranță.

³⁷ Beckwith, *Politically Correct Death*, p. 90.

Al treilea, lesbienele și femeile trecute de menopauză nu pot rămâne însărcinate pe cale naturală; oare și ele trebuie să tacă? Gândiți-vă la ce reguli bizare ar rezulta în urma acestui argument: „De vreme ce doar generalii înțeleg o bătălie, doar ei ar trebui să discute despre moralitatea războiului”. Sau, „Deoarece prezentatoarele de emisiuni sportive nu au experimentat niciodată o lovitură în vintre, acestea nu au dreptul de a transmite meciuri de fotbal la postul național de televiziune.”

Din nou, adepții avortului trebuie să ofere argumente pentru a-și sprijini poziția. Atacul la persoană, chiar dacă atacatorii au dreptate, nu va duce la câștigarea cauzei lor și la respingerea cauzei noastre.

GREȘALA #3: PRESUPUNEREA A CEEA CE ÎNCERCĂM SĂ DOVEDIM

Adepții avortului consimțit trebuie să arate că ființa nenăscută nu este pe deplin umană, pentru ca teza lor să reușească. Dar în loc să dovedească această concluzie cu fapte și argumente, mulți oameni pur și simplu **o presupun ca adevărată**. Numim acest lucru „a implora întrebarea” și este o eroare logică ce stă în spatele multor argumente privind avortul.

O persoană “imploră întrebarea” când presupune ca adevărat ceea ce încearcă să demonstreze. Să presupunem că un procuror v-ar pune la un interogatoriu întrebarea: *“Tot mai evitați să vă plătiți impozitele?”* Evident, întrebarea este nedreaptă. Ea presupune că dvs. ați încălcat legea, ceea ce de fapt este exact punctul pe care procurorii încearcă să îl demonstreze. Avocatul apărării ar fi ultragiat, insistând ca acuzatorii să dovedească vina cu fapte și probe, mai degrabă decât să o presupună prin retorică.

Argumentarea că avortul este justificat deoarece o femeie are dreptul de a-și controla propriul corp presupune că la mijloc se află doar un singur corp – acela al femeii. Dar acesta este exact lucrul pe care adepții avortului încearcă să îl demonstreze. Deci, ei “imploră întrebarea”.

Ori, luați afirmația că nimeni nu știe când începe viața, deci avortul ar trebui să rămână legal. Dar a argumenta că nimeni nu știe când începe viața, și că avortul trebuie să rămână legal pe durata celor nouă luni de sarcină, presupune că viața nu începe până la naștere – exact aspectul pe care adeptii avortului încearcă să îl demonstreze. Aceasta cu greu poate fi o poziție neutră. Este un caz clar de „implorare a unei întrebări”.

Același lucru se întâmplă și cu argumentul conform căruia femeile vor fi din nou forțate să facă avorturi ilegale periculoase dacă se adoptă legi prin care ființele nenăscute vor fi protejate. Mai mult, ni se spune că legea nu poate opri toate avorturile, deci de ce să nu păstrăm practica una legală. **Conform aceleiași logici, deoarece unii oameni vor să-i ucidă pe alții, statul ar trebui să asigure cadrul legal și sigur pentru ca toți să facă acest lucru, mai ales că niciodată crima nu a putut fi eradicată.** Legile nu pot stopa toate violurile – ar trebui să legalizăm violul? Sau poate ar trebui să legalizăm jafurile din bănci pentru a le ușura munca spărgătorilor!

Mary Anne Warren spune: *"Faptul că restricționarea accesului la avort are efecte secundare tragice nu arată, în sine, că restricțiile sunt nejustificate, de vreme ce crima este greșită indiferent de consecințele acesteia"*³⁸. Din nou, nu vorbim despre siguranță/sănătatea femeii. Vorbim despre statutul nenăscutului.

Fapt este că legile care interzic avorturile, ca și legile care interzic violurile, reduc drastic numărul acestora. Anterior cazului Roe vs. Wade, se făceau maxim 100.000-210.000 avorturi ilegale pe an. În câțiva ani, numărul total al avorturilor a sărit la peste 1,5 milioane anual³⁹! Este adevărat, nicio lege nu poate stopa TOATE comportamentele ilegale, dar nu asta e ideea. Ideea este **condiția nenăscutului: Sunt aceștia ființe umane? Dacă da, ar trebui să îi protejăm prin lege la fel cum am face și în cazul oricărui alt grup care este vătămat pe nedrept.**

³⁸ Mary Anne Warren, "On the Moral and Legal Status of Abortion," in *The Problem of Abortion*, Joel Feinberg, ed. (Belmont, CA: Wadsworth, 1984) p.103.

³⁹ Thomas Hilgers, et al, "An Objective Model for Estimating Criminal Abortions and Its Implications for Public Policy," in *New Perspectives on Human Abortion*, ed. Thomas Hilgers (Frederick, MD: University Publications of America, 1981) p. 78.

La fel de prostească este și afirmația că femeile sunt „obligate” să facă avorturi ilegale. De fapt, ele **aleg** să le facă. Așa cum arată Greg Koukl, “O femeie nu este mai obligată să ceară un avort ilegal decât este forțat un tânăr să jefuiască bănci pe motivul că statul nu îi dă ajutor social. Ambii au alte opțiuni.”⁴⁰

În final, afirmația că mii de femei au murit anual din cauza avorturilor ilegale înainte de 1973—când cazul Roe. v. Wade a dus la legalizarea avortului în S.U.A.—este pur și simplu falsă. Dr. Mary Calderone, fost director medical la Planned Parenthood, scria în 1960 că avorturile ilegale erau realizate în siguranță de medici cu un statut înalt în societate. Mai mult, Centrele pentru Controlul Bolilor raportau că 39 de femei au murit din cauza unui avort ilegal în 1972, anul premergător legalizării, și nu între 5.000 și 10.000, cifră avansată de adepții avortului pentru fiecare an anterior cazului Roe.

Pe scurt, dacă vă gândiți că un anumit argument “împlorea întrebarea” privind starea ființei nenăscute, întrebați pur și simplu dacă această justificare a avortului funcționează și ca justificare a uciderii nou născuților sau a altor oameni. Dacă nu, argumentul presupune că nenăscutul nu este în întregime uman. Dar acest lucru trebuie demonstrat cu probe, nu doar presupus prin intermediul retoricii.

GREȘALA #4: CONFUNDAREA VALORII UMANE CU FUNCȚIA UMANĂ

Adepții avortului, cum ar fi Mary Anne Warren⁴¹, susțin că „o persoană” este o entitate vie cu sentimente, conștiință de sine, conștiință și capacitatea de a interacționa cu mediul. Deoarece un făt uman nu deține niciuna dintre aceste capacități, nu poate fi o persoană cu drepturi.

Warren face două supoziții aici, dar nu justifică niciuna. În prima, nu spune de ce ar accepta cineva ideea că poate exista o ființă umană care nu este om. Care este diferența? Eu nu am întâlnit niciodată un om care nu era o persoană. Tu ai întâlnit?

⁴⁰ Greg Koukl, “I’m Pro-Choice,” www.str.org.

⁴¹ Filosof american, feministă, pro-avort.

În a doua, chiar dacă ar avea dreptate referitor la deosebirea dintre ființă umană și persoană, Warren nu ne spune de ce o persoană trebuie să posede conștiință de sine și conștiință pentru a se califica pe deplin ca om. Cu alte cuvinte, aceasta doar afirmă faptul că aceste trăsături sunt necesare pentru a fi o persoană, dar nu spune niciodată de ce aceste presupuse proprietăți într-adevăr dau valoare umană.

În articolul *“Why Libertarians Should be Pro-Choice Regarding Abortion,”* (De ce Libertarienii trebuie să susțină dreptul la alegere în problema avortului), filozoful libertarian Jan Narveson⁴² aduce argumente asemănătoare cu cele ale lui Warren. Scopul mai amplu al acestuia este de a ne spune cine este și cine nu este calificat pentru drepturile libertariene. El susține că oamenii au valoare (și, deci, drepturi), nu în virtutea genului de care aparțin (membri ai unui gen natural sau ai unei specii), ci doar datorită unei proprietăți **dobândite** - în acest caz, capacitatea imediată de a face alegeri conștiente, deliberate. **Deoarece feteșii nu dețin această proprietate dobândită, aceștia nu au drepturi.** Alegerea unei femei de a avorta nu afectează, deci, faptul, în mod negativ, sau nu îi neagă acestuia nicio libertate fundamentală.

Dacă Narveson are dreptate, atunci... **ce ar fi rău în privința infanticidului, căci nou născuții, la fel ca și feteșii, sunt lipsiți de capacitatea imediată de a face alegeri conștiente, deliberate, nu-i așa?**⁴³ Ce motiv bazat pe principii ne poate da Narveson când spune, “Nu, nu puteți face asta?”

Peter Singer⁴⁴ în *„Practical Ethics”* (Etică Practică), spune că **nu există niciun argument utilizat pentru a justifica avortul care să nu funcționeze în aceeași măsură pentru a justifica și infanticidul.** De exemplu, dacă ceea ce dă valoare este capacitatea imediată de conștiință de sine, ca și condiție pentru atribuirea de drepturi, și nou născuții, la fel ca și feteșii, nu au această capacitate, înseamnă că feteșii și nou născuții sunt discalificați în egală măsură. Nu se poate trage o linie

⁴² Profesor de filosofie, libertarian și anarho-capitalist.

⁴³ Vezi și nota nr. 10

⁴⁴ Filosof și bioetician utilitarist (teorie care clasifică oamenii funcție de utilitatea socială), adept fățiș al avortului până la naștere, infanticidului și eutanasiei. Un personaj sinistru.

arbitrară la naștere, care să salveze nou născuții. **Deci, infanticidul, ca și avortul, ar fi permis moralmente!**

Abraham Lincoln a ridicat o dezbatere similară pe tema sclaviei, menționând că orice argument folosit pentru a lipsi de drepturi negrii, ar funcționa la fel de bine pentru albi:

„Spuneți ‘A’ este alb și ‘B’ este negru. Culoarea îi deosebește, deci: albul are dreptul de a-l face sclav pe negru? Aveți grijă. Conform acestei reguli, orice om pe care îl întâlniți și care are pielea mai deschisă decât a dvs. vă poate transforma în sclavul lui.

Dacă nu la culoare în sine facem referire, ci la faptul că albi sunt superiori din punct de vedere intelectual negrilor și, deci, au dreptul de a-i transforma în sclavi, din nou, aveți grijă: Conform acestei reguli, primul om pe care îl întâlniți și care are un intelect superior dvs. vă va transforma în sclavul lui.

Afirmați că este o problemă de interes și că, dacă aveți un interes personal, aveți dreptul de a transforma pe altcineva în sclav? Foarte bine. Iar dacă celălalt poate pune acest lucru în interesul lui, acela are dreptul de a vă transforma pe dvs. în sclavul lui.”

Pe scurt, **dacă oamenii au valoare doar datorită unor proprietăți dobândite, cum ar fi culoarea pielii sau conștiința de sine și nu în virtutea genului de care aparțin**, atunci înseamnă că, de vreme ce aceste proprietăți dobândite se regăsesc în diferite categorii, **și drepturile de bază ale omului se împart în diferite categorii**⁴⁵.

Chiar vrem să spunem că cei care au o conștiință de sine mai mare sunt mai umani (și mai valoroși) decât cei care au mai puțină? Acest lucru contrazice afirmația că toți oamenii sunt creați egali. Filozofic vorbind, este mult mai rezonabil să spunem că deși oamenii diferă enorm în ceea ce privește talentele,

⁴⁵ Afirmație care contrazice un principiu de bază al filosofiei drepturilor omului, anume egalitatea deplină în drepturi a tuturor ființelor umane.

realizările și gradele de dezvoltare, aceștia sunt, totuși, egali, deoarece împart aceeași natură umană.

Oamenii au valoare pur și simplu pentru că sunt oameni, nu datorită unei proprietăți dobândite pe care o pot câștiga sau pierde în decursul vieții.

Drepturile naturale versus drepturile legale (pozitive)

Spus altfel, adepții pro-viață și ai cuvintelor lui Lincoln susțin că trebuie să deosebim între drepturile naturale și drepturile legale.

Drepturile naturale, cum ar fi dreptul la viață, sunt acele drepturi pe care le avem pur și simplu pentru că suntem oameni. Acestea se bazează pe natura noastră umană și le avem din **momentul începerii existenței noastre**⁴⁶. De exemplu, avem dreptul natural de a nu ni se face rău fără o justificare, dar și dreptul natural de a nu fi condamnat pentru crimă, fără un proces corect. Guvernul nu ne poate **acorda** aceste drepturi de bază, întrucât le avem deja. Mai degrabă, rolul guvernului este de a le **proteja**.

În opoziție, **drepturile legale** (sau pozitive) **pot fi dobândite doar prin realizări sau maturitate**. Aceste drepturi sunt acordate de guvern și includ dreptul la vot și dreptul de a conduce un autovehicul de la împlinirea unei anumite vârste.

Pentru a dezvolta și mai mult, nu am dreptul legal (pozitiv) de a vota la următoarele alegeri în altă țară decât cea a cărei cetățenie o am. Dar, doar pentru că nu am dreptul de a vota în Canada, aceasta nu înseamnă că nu am dreptul la o protecție de bază de câte ori vizitez acea țară. La fel, doar pentru că un făt nu are dreptul pozitiv de a șofa sau de a vota la următoarele alegeri, asta nu înseamnă că nu are dreptul natural de a nu i se face un rău fără justificare. Prin avortul consimțit, nenăscutului i se respinge dreptul natural la viață, așa cum explică Hadley Arkes⁴⁷:

⁴⁶ Adică din momentul concepției!

⁴⁷ Profesor de științe politice de orientare conservatoare, pro-familie și pro-life.

*"Nimeni nu ar sugera că un făt ar putea avea pretenția de a ocupa Catedra de Logică la una dintre universitățile noastre; nu ar trebui să îl considerăm ca fiind eligibil pentru a vota etc. Toate aceste drepturi și privilegii ar fi inadecvate în raport cu condiția sau atributele fătului. Dar nimic din ceea ce îl discalifică pentru aceste drepturi speciale nu i-ar diminua în niciun fel cel mai elementar drept care ar putea fi pretins pentru orice ființă umană sau chiar pentru un animal: **dreptul de a nu fi ucis fără a înainta motive care să satisfacă standardele stricte ale „justificării”**.*

Femeile au dreptul natural (fundamental) de a avorta?

Liberalii laici insistă asupra faptului că **avortul este un drept uman fundamental pe care statul nu ar trebui să îl încalce**. În replică, împrumut o întrebare adresată de Hadley Arkes, și anume "De unde provine dreptul de a face avort?" Cu alte cuvinte, acesta este un drept natural care provine din natura noastră ca ființe umane sau este un drept pozitiv (legal), acordat de guvern?

Dacă face parte din ultima categorie, adepții avortului nu se pot plânge cu adevărat că unei femei i se face un rău prin faptul că statul nu o lasă să facă avort. În final, **același guvern care acordă drepturi le poate și revoca**.

Pe de altă parte, dacă dreptul de a face avort este un drept natural – un drept pe care îl avem intrinsec – atunci cel care o afirmă a avut acest drept din clipa în care a luat ființă, adică de la concepție! Așadar, ne aflăm în fața acestui paradox amuzant: Conform logicii multor adepți ai avortului, femeile nenăscute nu au dreptul la viață atât timp cât se află în pântec, dar au dreptul să facă avort! Absurd!

Pe scurt, liberalii nu ne pot spune de unde provin drepturile sau de ce cineva ar trebui să le aibă. Așa cum afirmă Arkes, aceștia s-au îndepărtat, prin sofisme, de chiar drepturile naturale pe care se bazează libertățile lor.

GREȘEALA #5: DEGHIZAREA POZIȚIEI REALE PRIN „APELUL LA CAZURI DIFICILE” (EXTREME)

Unele persoane susțin că avortul legal protejează victimele violurilor de la a fi mame din obligație. Aceștia îi cataloghează pe adepții pro-viață cruzi și insensibili față de femeile care suferă de atacuri sexuale. Aceasta pare o obiecție puternică, de vreme ce aproape toată lumea înțelege că violul este un profund diabolic.

Dar mai există și un considerent moral. Cum ar trebui să trateze societatea ființele umane nevinovate care ne amintesc de un eveniment dureros? Avem dreptul să le ucidem doar ca să ne simțim mai bine? Spus diferit, vă puteți gândi la orice alt caz în care, după ce ați fost victimă, puteți abuza o persoană complet nevinovată?

Dacă nenăscutul este o ființă umană, acesta nu ar trebui ucis în beneficiul mamei. Durerea nu justifică crima. De aici, am ajuns la unica întrebare care stă deasupra tuturor celorlalte în dezbaterile privind avortul: **Ce este ființa nenăscută?**

Agende ascunse

„Apelul la cazurile dificile” (extreme) este înșelător întrucât poziția "pro-alegere" nu spune că avortul trebuie să fie legal doar când o femeie este violată, ci că avortul este un drept fundamental pe care aceasta îl poate exercita din orice motiv considerat de aceasta potrivit, ba chiar unele poziții radicale afirmă că avortul ar trebui permis oricând în cele nouă luni de sarcină.

În loc să apere această poziție cu fapte și argumente, mulți o “deghizează” făcând apel la cazuri extreme precum cel al violului. Argumentul violului însă ar justifica avortul doar în cazurile de atac sexual, și nu din orice alt motiv considerat adecvat de femei⁴⁸. De fapt, sprijinirea avortului la cerere în cazul violurilor este ca și cum s-ar

⁴⁸ Ar mai fi de notat că din numărul total al avorturilor, cele făcute în cazuri extreme precum cel exemplificat mai sus este foarte redus, procentual.

Încerca argumentarea eliminării tuturor regulilor de circulație pentru că s-ar putea să încălcăm una dintre ele când ne grăbim să ne ducem copilul la spital⁴⁹.

Pentru a demasca acest fals argument, îi puteți întrebi pe interlocutorii voștri: *"Bine, voi accepta, de dragul discuției, legalizarea avortului în cazurile de viol. Mă veți sprijini în susținerea restricțiilor legale în cazul avorturilor făcute din alte motive?"* (așa-numitele „motive sociale” sau chiar lipsa oricărei motivații pe criteriul „este dreptul meu, n-am de dat socoteală”)⁵⁰.

Răspunsul este aproape întotdeauna negativ, la care puteți replica, *„Atunci de ce ați adus violul în discuție? Încercați să vă ascundeți, exploatând tragedia victimelor violului, viziunea extremistă cum că avortul ar trebui să fie legal, indiferent de motiv?”*

Cereți să-și apere acea opinie cu fapte și argumente. Exploatarea tragediei victimelor violurilor este nedreaptă, din punct de vedere intelectual.

SUMAR ȘI CONCLUZIE

Din nou, aceasta nu este o dezbateră despre dreptul la viața privată sau despre luarea de decizii responsabile de către femei.

Dacă nenăscuții sunt umani, ca orice alți copii, uciderea acestora în numele „dreptului la viața privată” este un rău social teribil.

Așa cum am arătat, această dezbateră se învârtă în jurul unei singure întrebări: **Ce este nenăscutul?**

Să mă exprim mai clar. Susțin cu tărie „libertatea de a alege”, în cazul femeilor care aleg fapte bune, morale. Susțin dreptul unei femei de a-și alege medicul, de a-și

⁴⁹ Beckwith, *Politically Correct Death*, p. 69.

⁵⁰ Warren Hern, *Abortion Practice*, (Philadelphia: J. Lipponcott, 1990) pp. 10, 39. Dr. Hern, cel mai cunoscut avorționist al Americii, scrie, “Impresia personalului medical este ca aproape toate femeile cer un avort pentru motive care pot fi definite ca socioeconomice, iar multe pentru motive strict economice.” (*Abortion Practice*, p.10)

alege școala, soțul, slujba, religia, cariera - ca să dau doar câteva exemple. Dar alte alegeri sunt greșite, cum ar fi uciderea unor ființe umane nevinovate, doar pentru simplul fapt că stau în calea cuiva și că nu se pot apăra. Nu, nu ar trebui să avem dreptul de a "alege" acest lucru.

Din nefericire, oponentii ideii pro-viață cred că ființele umane care se află în locul nepotrivit sau care au un nivel de dezvoltare necorespunzător nu merită protecția legii. Aceștia afirmă, fără justificare, credința că oamenii puternici și independenți merită protecția legii, pe când cei mici și dependenți, nu. Acest mod de a vedea lucrurile este elitist și exclusivist. Acesta **încalcă** principiul care a făcut liberalismul politic să devină o mare doctrină, odinioară: **angajamentul de a-i proteja pe cei mai vulnerabili membri ai comunității umane.**

În trecut, obișnuiam să discriminam plecând de la culoarea pielii și de la sex, dar acum, cu avortul consimțit, facem discriminare pe baza dimensiunii, a nivelului de dezvoltare, a locației și a gradului de dependență. Pur și simplu am schimbat o formă de bigotism cu alta.

În contrast puternic, poziția pe care am susținut-o eu este aceea că **nicio ființă umană, indiferent de dimensiune, nivel de dezvoltare, rasă, sex sau loc de reședință, nu trebuie exclusă din comunitatea oamenilor.** Cu alte cuvinte, viziunea pro-viață asupra umanității este inclusivă, larg deschisă tuturor, în special către **cei mici, vulnerabili și lipsiți de apărare: copiii nenăscuți.**

Nu uitați: Nu acceptați relativizarea în astfel de discuții. Oamenii au avut odată păreri diferite despre sclavie, rasism și genocid, dar asta nu a transformat aceste lucruri în ceva complicat și care poate permite o paletă largă de opinii egale între ele⁵¹. Și nici nu a însemnat că nu existau răspunsuri corecte.

Astăzi, **problema morală a avortului poate fi soluționată prin punerea următoarei întrebări: Ce este ființa nenăscută? După ce s-a dat răspunsul la această întrebare, este posibil un răspuns clar.**

⁵¹ Peter Kreeft, "Human Personhood," *ALL About Issues*, January-February, 1992, p. 29.

ÎNTREBĂRI RECAPITULATIVE

1. Adepții pro-viață susțin că avortul consimțit ia pe nedrept viața unei ființe umane lipsite de apărare. Ei apără această afirmație în două moduri. Care sunt acestea?
2. De la ce vine acronimul **DDMD**? Cum este acesta utilizat pentru a afirma viziunea adepților pro-viață?
3. Care este diferența dintre afirmarea unei preferințe și o afirmație/judecată morală? Când cineva vă spune, “Aceasta este doar părerea dvs.,” ce greșală face acea persoană?
4. Când cineva spune, “Nu ar trebui să vă impuneți ideile cu forța asupra mea,” ce face de fapt acea persoană? Ce răspuns ați da?
5. Care sunt cele trei eorir capitale ale relativismului?
6. De ce sunt greșite afirmațiile: “bărbații nu pot vorbi despre avort” și “nu aveți dreptul să vă opuneți avortului decât dacă adoptați copii” (copiii nedorțiți, rezultați din sarcini nedorite)?
7. Ce este greșit cu afirmația conform căreia conștiința de sine determină valoarea umană? Cum afectează aceasta ideea de egalitate și demnitate umană?
8. Cum diferă drepturile naturale ale omului de drepturile legale ale acestuia? Când iau naștere acestea?
9. De ce apelul la cazuri extreme (viol) este greșit?

PROIECTE

Realizați un mic chestionar, format din următoarele întrebări. Nu dezbateți cu participanții; pur și simplu notați răspunsurile.

1. Credeți că morala (ce e bine și ce e rău) este un lucru real sau este pur și simplu ceva inventat pentru noi înșine?

2. Considerați următoarele două afirmații: A) Este greșit să torturezi nou născuți de plăcere. B) Este greșit să violezi femei de plăcere. În ce mod diferă acestea de afirmația, "Înghițata de ciocolată este mai bună decât vanilia?"
3. Credeți că teroriștii care au intrat cu avioanele în clădirile World Trade Center erau diabolici sau aveau doar "opinii și gusturi diferite" de ale dvs.?
4. Oamenii au avut odinioară păreri divergente despre sclavie: Unii credeau că era greșită, în timp ce alții credeau că este perfect în regulă. Era/este sclavia greșită, chiar dacă oamenii aveau păreri diferite?
5. Oamenii de astăzi au păreri diferite despre avort. Care este cea mai bună cale de a afla adevărul și de a rezolva această problemă?
6. Adepții pro-viață susțin că avortul consimțit este greșit, deoarece ia pe nedrept viața unei ființe umane lipsite de apărare. Cum diferă această afirmație de cea în care spuneți că preferați înghețata de ciocolată față de cea de vanilie?

După ce ați obținut informațiile, scrieți un rezumat al rezultatelor, ghidându-vă eventual după întrebările de mai jos:

1. Cei intervievați au sesizat diferența dintre afirmațiile/judecățile morale și cele ce exprimă preferința/gustul/opinia?
2. În ce moduri, dacă este cazul, au dat persoanele intervievate răspunsuri divergente la întrebări?
3. Care este cel mai bun mod de a ajunge la oamenii care cred că adevărul moral este doar o preferință, cum ar fi cea care ne guvernează atunci când ne alegem înghețata preferată?

Resurse web pentru aprofundare:

- Maureen L. Condit, "*Life: Defining the Beginning by the End*"
- Robert P. George, "*Cloning Addendum*"
- Diane Irving, "*When Do Human Beings Begin?*"
- Greg Koukl, "*Relativism Self-Destructs*"
- <http://www.str.org/free/commentaries/apologetics/relativism/relselfd.htm>
- Greg Koukl, "*Relativism Interview w/ Summit Ministries*"
- http://www.str.org/free/solid_ground/SG9809.htm

- Paul Copan, *“Who are You to Judge Others? A Defense of Making Moral Judgements”*

Carti si inregistrari audio-video:

- Francis J. Beckwith and Gregory Koukl, *Relativism: Feet Firmly Planted in Mid-Air* (Grand Rapids: Baker, 1998)
- Hadley Arkes, *Natural Rights and the Right to Choose* (Cambridge: Cambridge University Press, 2002)
- Scott Klusendorf and Greg Koukl, *Making Abortion Unthinkable: The Art of Pro-Life Persuasion* (Stand to Reason Press, 2002) Order at www.str.org
- Greg Koukl, *“Tactics in Defending the Faith,”* order from Stand to Reason at 1-800-2-REASON or www.str.org
- Peter Kreeft, *The Unaborted Socrates: A Dramatic Debate on the Issues Surrounding Abortion* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1983)
- Paul Copan, *True for You, But Not for Me: Deflating the Slogans That Leave Christians Speechless* (Minneapolis: Bethany House, 1998).
- Paul Copan, *That's Just Your Interpretation: Responding to Skeptics Who Challenge Your Faith* (Grand Rapids: Baker, 2001).